1852. No. 110.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

ZATURDAG, 30 OCTOBER.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het 1/4 jaar *f* 1-60, buiten *Assen* vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1—5 regels *f* 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — **NB.** Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot **6**, die voor de 4e blz. tot **10** ure 's avonds aangenomen worden.

NEDERLAND, 29 October.

Er is den 1sten dezer een brief per post uit Haarlem naar Noordwijk verzonden, waarin een bankbillet groot *f* 200 en een muntbillet groot *f* 100; deze is aan zijn adres niet bezorgd, en dus de waarde verloren of ontvreemd. Reeds vroeger waren geldswaardige brieven te zoek geraakt en men vermoedde, dat de postbode van Noordwijk op Pietgijzenbrug hiervan de dader was. Deze vermoedens werden eindelijk zoo dringend, dat men tot eene huiszoeking meende te kunnen overgaan, bij welke gelegenheid een vrij groote som aan bank- en muntbilletten en gereed geld werd gevonden, waarvan niet dan tegenstrijdige en hoogst onaannemelijke wijzen van aankomst werden opgegeven. Daaronder bevond zich een bank-billet groot *f* 200, waarvan vroeger met opgave van dagteekening en nommer, de vermissing was aangegeven te gelijk met een muntbillet groot *f* 100, hetwelk de bode erkende in zijn bezit te hebben gehad, doch beweerde gewisseld te hebben. Ten gevolge dier ontdekkingen is voormelde bode in hechtenis genomen.

— Burg. en Weth. der gem. Kampen hebben, in aanmerking nemende, dat het zoogenaamde plakgoud, hetwelk ter versiering van het St. Nicolaasgoed gebruikt wordt, bijna geheel uit koper bestaat, zoo mede, dat het geele kleursel op het suikergebak van chromaatgeel of guttegom vervaardigd wordt, hetgeen alles als zeer schadelijk voor de gezondheid, vooral der kinderen moet geacht worden, ter kennis gebragt van de bakkers en suikerbakkers in hunne gemeente, dat zij zich, in het belang van de gezondheid der ingezetenen, zullen behooren te onthouden van het gebruiken van het dusgenaamd plakgoud, en van het bezigen van schadelijke verfstoffen; wordende den bakkers en suikerbakkers ten overvloede nog herinnerd, dat bij de wet van 19 Mei 1829 een straf van 2 tot 5 jaren gevangenis en eene geldboete van *f* 200 tot *f* 250 is bedreigd, op het vermengen van eetwaren met vergiftige stoffen of het verkoopen van dezelve.

— Gedurende de laatste vijf dagen zijn tot Dingsdag j.l. te Scheveningen weder niet minder dan 21 haringschuiten aangekomen, gezamenlijk aanbrengende 1,708,000 stuks haringen. De schuit, die de aanzienlijkste bezending heeft aangebragt, is die van wijlen den reeder A. A. van Kouwenhoven Pals, wiens lading bedroeg 129,000. Met de haringvisscherij is het, dit jaar, tot dus verre, bij uitstek gunstig gesteld, daar toch verleden jaar, toen die visscherij ook zeer gezegend is afgeloopen, op dezen tijd nog slechts 19 schuiten en alzoo 23 minder dan thans waren aangeweest, die gezamentlijk slechts 793,000 stuks haringen hadden aangebragt en alzoo 2,121.000 minder dan gedurende deze teelt. De haring houdt zich in menigte op onze kust op, zoodat de visschers, die hier visschen, veel vangen en slechts weinige dagen afwezig blijven. Intusschen is de haring, die onder den Engelschen wal gevangen wordt, een veel grooter soort en ook veel hooger in prijs dan die, welke van onze kust wordt aangevoerd.

— Men schrijft aan de *Veend. Ct.* uit oude Pekela: Dezer dagen zijn er bij het omwoelen van het Landerveen bij de Munstersche grenzen vier zilveren munten ter grootte van een vijfentwintig cents stuk gevonden; de kleur is eenigzints loodachtig wit, voor het overige schijnt het zeer fijn zilver te zijn, de eene zijde is voorzien met de beeldtenis des Keizers, die er zeer hoog op ligt, het hoofd omwonden met een krans, de rand is glad en een weinig oneffen; om het hoofd is deze inscriptie nog te zien: TRAJANO AUG GFRDACPMTR. Op de keerzijde is een held op een zetel of stoel gezeten, met de linkerhand omhoog, omklemmende eene lans, de regter houdt een bol, waarop een adelaar; om deze beeldtenis zijn nog aanwezig: OPTIMO PRINC; ook zouden er stukjes bij zijn, waarop *Vespasianus* gestempeld staat, ook vroeger is er soortgelijke munt gevonden, die nog aanwezig is,

— De Luxemburgsche kamer van afgevaardigden heeft op 21 en 22 dezer twee vrij ontstuimige zittingen gehouden over een wetsontwerp, waarbij het gouvernement 300.000 francs voor de openbare dienst vroeg. De oppositie wilde die som niet toestaan, vóór de rekeningen over 1848 en 1851, die zich nog bij de Rekenkamer bevonden, waren ter tafel gebragt. Zij wilde tevens eene commissie benoemen, die onderzocht, waarom de rekenkamer de bewuste documenten zoo lang terug hield, en vervolgens den finantiëlen toestand des lands zou opnemen. Het gouvernement, dat zich omtrent deze zaak niets had te verwijten, verzette zich dan ook niet tegen het benoemen van zoodanige commissie, maar wenschte vooraf stemming over de gevraagde som.

Die werd daarop toegestaan, en ten slotte de bedoelde commissie benoemd.

— Den 25 dezer heeft te Medemblik een soldaat der klasse van discipline den korparaal zijner chambrée op het onverwachts en zonder de minste aanleiding een verraderlijken en nagenoeg doodelijken kolfslag op het achterhoofd toegebragt, zoo zelfs, dat deze bewusteloos en bloedende naar het hospitaal is moeten vervoerd worden. Den daarop volgenden dag was wederom een korporaal op het punt het slagtoffer der baldadige woede van een dezer slechte sujetten te worden. Dit is reeds het *vijfde* feit van dien aard, hetwelk in minder dan een jaar bij dat bataillon heeft plaats gehad.

— Wij vernemen, dat de Koning der Belgen den Nederlandschen minister van binnenlandsche zaken tot grootkruis der Leopolds-Orde zoude benoemd hebben.

— De heer van Dam van Isselt heeft in handen des Konings de gevorderde eeden, als lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, afgelegd.

— Te Dordrecht is een man in den avond van den 18 Oct. door eenige beschonken kanonniers aangehouden, en heeft daarbij een slag met eene flesch op het hoofd ontvangen. Oogenschijnlijk niet gewond, is de geslagene huiswaarts gekeerd; doch den volgenden morgen was hij zinneloos en 4 dagen daarna een lijk.

BUITENLAND, 29 October.

FRANKRIJK. Louis Napoleon vertrekt naar Fontainebleau. Men had gezegd, dat aldaar ook een complot was ontdekt. Hoogstwaarschijnlijk een complot, dat hem in triomfbogen gevangen neemt!

— Men spreekt weder van eene amnestie, maar geen der ministers weet er iets van te zeggen. In den kabinetsraad werd er geen enkel woord van gerept. Maar de amnestie kan daarom wel spoedig plaats hebben. Als Louis Napoleon dat woord uitspreekt, staat het ook onmiddelijk in den *Moniteur*.

— Alle politieke notabiliteiten van Parijs, ontvingen 26 dezer per post een rouw-billet, waarin zij verzocht werden op de begrafenis van de Fransche burgeres: *de Republiek*, die in het kraambed een Keizer ter wereld bragt, ten koste van haar leven. „Gij - zegt het berijmd billet - die den dood der moeder betreurt, verliest echter niet zoo heel veel, want - haar kind bevindt zich volmaakt wél.” Het Fransche volk zal hartelijk lagchen om deze aardigheid; trouwens het wil zich *altijd* en over *alles* vermaken en het liefst over - zich zelven.

— De *Moniteur* behelst een artikel, hetwelk de strekking schijnt te hebben, om de armee, in 's Prinsen toespraak te Bordeaux, niet enkel de leus vrede! vrede! te doen lezen. Men laat daarin zoo iets doorschemeren van buitenlandschen en binnenlandschen oorlog - men spreekt er in van de *armee des kwaads* en tevens van de diensten, die men verwacht van het *getrouwe leger*. Velen wenschen echter, dat laatstgenoemde armee niet geroepen worde, om op nieuw te bewijzen, dat zij haren eerenaam verdient.

— De Prins-President vereerde den dichter Houssaye, den vervaardiger van het tooneelspel Cinna, eene tabaksdoos, omringd van diamanten, voor zijn dichtstuk: „*Het keizerrijk, dat is de vrede!*” en aan Rachel een armband van groote waarde. De tooneelspeelster ontving daarbij een eigenhandigen brief van haren hoogen begunstiger.

DUITSCHLAND. Dezer dagen zijn te Hamburg gemagtigden geweest van eene veelvermogende Engelsche compagnieschap, ten einde middelen te beramen voor het aanleggen van een spoorweg van Hamburg over Bremen, Oldenburg, Leer, Groningen, Leeuwarden tot Harlingen, eenen zijtak van Groningen, over Zwolle tot

Utrecht. Van de zijde van Hamburg zoowel als van den kant van Nederland, is dit ontwerp zeer gunstig opgenomen, en men twijfelde niet of ook Hannover zoude zijne goedkeuring daaraan verleenen.

— Sedert eenige dagen wordt voor het hof van assises te Keulen, eene procedure wegens hoogverraad gevoerd tegen Herm. Becker en andere personen. In de zitting van den 18 October heeft de politieraad Stieber, van Berlijn, als getuige gehoord, breedvoerig mededeeling gedaan van de door hem ontdekte communistische zamenzwering in Duitschland en Frankrijk, die reeds lang vóór het jaar 1848 gesmeed en te Londen systematisch geleid werd. Het is hem gelukt, de sporen der zamenzwering te volgen, en het blijkt, dat zij in de voornaamste steden hare agenten en leden had, wier grondstellingen waren: 1°. alle menschen zijn broeders. 2°. eigendom is diefstal, 3°. alle menschen hebben gelijke regten, 4°. de onderdrukten hebben het regt, zich aan de tirannen door alle mogelijke middelen te wreken. In een brief van den chef der communisten te Parijs heet het: „Ik houd het niet voor raadzaam, dat wij van *moorden* spreken. Dat zijn middelen, om onze grondstellingen uit te voeren, maar het is nadeelig, wanneer wij openlijk van deze middelen gewagen."

— Onlangs hield de hoogleeraar dr. Dieterici te Berlijn eene belangrijke redevoering in de openbare zitting van de akademie van wetenschappen, en wel over de verschillende ziekten, die den dood ten gevolge kunnen hebben. Die ziekten worden in Engeland in officiële stukken gebragt onder 95, in Amerika onder 66, in Sardinië onder 60, in Pruissen vroeger onder 38, en nu in 11 soorten, en in Oostenrijk slechts onder - *twee*.

— De *Augsb. Allg. Ztg.* wil weten, dat het huwelijksplan van Louis Napoleon met de Prinses van Wasa niet is opgegeven, maar thans integendeel op het punt staat, om tot een gunstige uitkomst te leiden.

BELGIE. Tot President der Belgische kamer van afgevaardigden is gekozen de heer Delfosse, candidaat der liberale partij. Bij de eerste stemming bekwam hij 52, de heer Delehaye 50; bij de tweede, de heer Delfosse 54 en de heer Delehaye 49 stemmen.

— Men ziet thans spoedig de oplossing der ministeriële crisis te gemoet. Men verzekert stellig, dat de heer de Brouckère het kabinet zal constituëren, wiens zamenstelling sedert eenigen tijd is gemeld, en dat dit bestuur zijn steun zal vinden in de gematigde meerderheid der kamer.

— In de kolenmijn Longterne-Trichère te Dour heeft ll. Zondagnacht te 2 ure eene uitbarsting van gas plaats gehad. Er bevonden zich toen 40 werklieden in die mijn, van deze zijn er 27 gedood en 7 min of meer zwaar gebrand.

ENGELAND. In de vorige week is te Liverpool het te water brengen van het schip *Marian Moore*, van 1037 ton. met veel gevaar vergezeld geweest. Terwijl namelijk omtrent 150 arbeiders nog aan en onder het vaartuig werkzaam waren, geraakte het schip plotseling in beweging, wierp op zijn weg allerlei beletselen omver en stoof de rivier in, te midden van vele vaartuigen, die den afloop niet hadden kunnen vermoeden. Men ijst op het denkbeeld, dat het schip op de werf ware omgeslagen, of eenig voorwerp in zijne vaart hadde ontmoet.

— De *Atlas* zegt, dat er een nieuw ontwerp van wet zal worden voorgesteld tot beteugeling van den invloed der R. C. geestelijken op de verkiezingen.

— Zondag jl. werd te Londen omstreeks acht uur, 's avonds, een fraai natuur-verschijnsel waargenomen. Het bestond in een strook groen licht, die zich snel naar het noord-oosten bewoog en aan den gezigteinder verdween. De hemel was bewolkt, doch de luchtgesteldheid kalm en het weder zeer schoon.

TURKIJE. Het Fransche dagblad *le Constitutionnel* behelst een brief uit Konstantinopel van 11 dezer, waarin gemeld wordt, dat de Turksche kabinetsraad met eenparige stemmen de ratificatie der bewuste leening van de hand wees, en tevens, dat deze handeling geheel naar den zin was van zijne Turksche Majesteit. Gelijkertijd boden de aanzienlijken groote sommen aan tot stijving der schatkist, die zich in droevigen nood bevindt, en zond de sultan zelfs zijn zilver, om het tot munt te versmelten. Dit werd echter geweigerd. Zoo zegevierde de weerzin van het oude Islamismus tegen elke leening, buiten het rijk aan te gaan. Als laatste bedrijf van dit finantiëel drama wacht men nu eene kabinets-wijziging.

— Volgens den Turkschen Moniteur, heeft de Sultan, die tot heden Zijne Hoogheid de Sultan genaamd werd, voor de eerste maal den titel van Zijne Majesteit den Keizer der Turken aangenomen.

ITALIE. Volgens eene particuliere correspondentie van Signigaglia, zou daar een proces, dat drie jaren hangende was, geëindigd zijn met het fusilleren van 24 inwoners dier plaats. Voor de voornaamste dier ter dood gebragten, Simoncelli geheeten, zou generaal Gemeau te vergeefs bij kardinaal Antonelli genade hebben gevraagd.

ASSEN, 30 October.

Bij koninklijk besluit is bepaald, dat zullen aftreden: op 1 Januarij 1856, de Burgemeesters van Borger, Diever en Vledder, Eelde, Gieten, Havelte, Peize, Ruinen, Ruinerwold, Sleen, Vries, Coevorden, Meppel, Rolde, Smilde, Nijeveen: en op 1 Januarij 1857 de Burgemeesters van Anlo, Assen, Beilen en Westerbork, Dalen, Dwingelo, Emmen, Gasselte, Hoogeveen, Norg, Odoorn, Oosterhesselen en Zweeloo, Roden, de Wijk en Zuidwolde, Zuidlaren.

— Met genoegen kunnen wij berigten, dat *Mlle Leonie Peters* aanstaande Maandag alhier een concert zal geven op de harp. Deze virtuose heeft zich op de voornaamste plaatsen van het Buitenland en in vele plaatsen van ons Vaderland en nu nog onlangs te Groningen doen hooren en steeds den grootsten lof ingeoogst, getuige de daarvan gegeven, allezins vleijende berigten. Zij moet volgens het oordeel van deskundigen bij het bespelen der harp, een zoo zeldzaam gebruikt en toch zoo schoon instrument, eene groote vaardigheid, gepaard met veel gevoel, ten toon spreiden; wij vertrouwen dan ook, dat van deze in deze Stad zoo zeldzaam voorkomende gelegenheid, om iets buitengewoons te hooren, ruimschoots zal worden gebruik gemaakt.

— Z. M. heeft tot ontvanger der registratie en domeinen te Goor benoemd de heer B. A. Poulie, thans surnumerair bij dat vak te Groningen.

— Op het twaalftal, geformeerd ter vervulling der vacature bij de Ned. Herv. Gem. te Rotterdam ontstaan door het emeritaat, aan den wel eerw. zeer gel. heer B. Stemberg verleend, zijn o. a. geplaatst ds. H. Uden Masman te Meppel en J. Marissen van Loon te Hoogezand.

— De heer H. A. Essers, benoemd als Raadslid te Wanneperveen, heeft voor die betrekking bedankt, uithoofde van het niet bezitten van het vereischte van een jaar inwoning.

* In de voorgaande week had te Valthe, gemeente Odoorn, het volgende voorval plaats: een man van middelbare jaren, die zich sedert eenige dagen niet wel had gevoeld, begaf zich 's avonds op den gewonen tijd ter ruste. Zijn eenig dochtertje, 't welk ook sedert eenigen tijd ongesteld was, had zich met hem ter ruste begeven. Een paar maal in den nacht klaagde de vader over dorst, en 't meisje haalde hem, op zijn verzoek, een en andermaal een kommetje met water. Zij sliep weldra weder in, en ontwaakte in den morgenstond. Maar nu kon ze haar vader niet wakker krijgen. Zij gaat eindelijk naar de buren en deelt hun dit mede. Deze doen onderzoek, en bevinden dat de man reeds voor eenige uren gestorven moest zijn!

Hoogeveen, 28 Oct. In de op den 26 dezer alhier gehoudene Raads-vergadering, welke door alle Leden, exempt de heer J. ten Oever, werd bijgewoond, is 1° in plaats van het afgetredene lid de heer J. Witsenborg tot Ambtenaar van den burgerlijken stand benoemd de heer Wethouder Mr. C. Steenbergen, welke dadelijk op aanvraag van den heer Voorzitter verklaard heeft, die benoeming zich te zullen laten welgevallen. 2° Uitgeloot twee aandeelen in de geldleening ten laste dezer gemeente, zijnde Nos. 41 en 45, zoodat die Obligatiën in Mei 1853 zullen worden afgelost. 3° Na gedane voorlezing der acte van borgtogt, wordt de reeds vroeger herkozen Ontvanger dezer gemeente de heer G. Verlaan ten Kleij beëedigd. 4° Goedgekeurd een door H.H. Burgemeester en Wethouders gedaan voorstel, om magtiging aan te vragen, om met het Be-

stuur van Meppel een trekschuitenveer te regelen. 5⁰ Idem, om voor gemeentelijke rekening te doen plaatsen ijzeren hekken bij de vaart tusschen de Zuider en de Zuidwoldinger bruggen en voor de Krakeelsche dijk. Hierna is, na gedane voorlezing van een aantal ingekomene stukken over verschillende onderwerpen, waaronder adressen en eenige rapporten van ingestelde Commissiën, men met geslotene deuren overgegaan tot de behandeling van eenige reclames tegen den aanslag in den Hoofdelijken Omslag, waarna hetzelve alsmede dat voor het nachtwachtloon en lantarens benevens dat der schoolgelden zijn vastgesteld.

* Op de heden alhier gehoudene jaarmarkt is na gedane opneming bevonden, dat er ter verkoop zijn aangebragt geweest 713 koeijen als 60 vetten, 201 gusten, 356 melkgevenden, 61 jongbeesten en 35 kalveren; 803 varkens, waaronder 2 vetten, 297 loopvarkens en 504 jonge biggen of keuën, 1395 schapen. 50 geiten en 47 paarden. Ofschoon het regenachtig weder zeker een aantal bezoekers van de jaarmarkt zal hebben teruggehouden, is dezelve nog al tamelijk bezocht. De handel in het rundvee, en voornamentlijk de vetten, benevens in de varkens en schapen was vrij levendig en zijn dezelve ook tegen verhoogde prijzen verkocht; zijnde de handel in paarden en geiten van weinig beteekenis geweest.

* **Coevorden, 26 Oct.** Aan de brooddronkenheid van eenige jongelieden alhier zou men zeggen, dat de stad onzer inwoning meer achter dan vooruitging; immers gister avond, omstreeks 7 ure, hebben eenige jongens een kroeghouder geslagen en zijne kleederen gescheurd, en van daar gaande een half uur later een paar glazen in de calicot fabriek van mejufvrouw de wedw. *Gelderman* ingeslagen. Een hunner leende vervolgens van een hoornblazer diens sabel, en sloeg daarmede een niets kwaads vermoedenden man uit den Hardenberg; als of dit niet genoeg ware, moeten zij den herbergier *Vink* in zijne woning hebben geslagen; om de kroon op hun werk te zetten, sloeg vermoedelijk dezelfde persoon omstreeks 10 ure met dezelfde sabel in de woning der weduwe *Gelderman* een raam in. De zwakke vrouw viel in zwijm, men had moeite haar weder bij te krijgen. Met drie sabelhouwen is het raam verbrijzeld, waarvan de sporen duidelijk in het hout zigtbaar zijn. Is het waar, dat de dader de vermoede persoon is, dan komt zijne wraakneming voort, omdat de weduwe hem niet meer op het fabriek dulden kon; hij heeft nog onlangs, wegens baldadigheid tweemaal te regt gestaan. De policie reeds ten 7 ure met het inslaan van de twee eerste ruiten bekend gemaakt en verzocht te surveilleeren, had dit alles kunnen voorkomen.

* **De Wijk, 28 Oct.** Tot ons genoegen, zijn wij in staat te kunnen melden, dat het graafwerk van de Hoogeveensche vaart voleindigd is; heden nademiddag zijn de dijken in de vaart weggenomen. Wij hoopen, dat spoedig de sluizen ook gereed zullen zijn, opdat men in de gelegenheid zal wezen buiten meer andere behoeften, turf voor den aanstaanden winter, waaraan over 't geheel alhier gebrek is, te kunnen aanvoeren.

* **Zuidwolde, 28 Oct.** Na benoeming door Mevr. de douairière van Holthe van Echten als collatrice dezer gemeente, is heden door den kerkeraad tot Predikant beroepen Ds. T. Pijttersen, Predikant te Roordahuizen.

Regtszaken.

Gisteren stond voor het Provinciaal Geregtshof alhier teregt Jantje Scheerhoorn, eigenlijk genaamd Jantje Scheers, woonachtig te Annerveensche-Compagnie, beschuldigd van diefstal bij nacht in een bewoond huis. Men zal zich herinneren, dat wij reeds gemeld hebben, dat zij op 5 Sept. jl. uit de winkel van P. ten Velde eenig geld had ontvreemd. De Proc. Gen. requireerde eene gevangenisstraf van 2 jaren. Het Hof heeft haar veroordeeld tot 1 en een half jaar correctionele gevangenisstraf.

Door de Arronds. Regtbank te Assen zijn den 29 October 1852 veroordeeld: R. M., koopman en G. B., arbeider beide te Meppel wegens het moedwillig stooten en slaan van elkander en het verwonden van den tweeden door den eersten, de eerste tot eene maand en de tweede tot twee manden gevangenisstraf en ieder tot eene boete van ƒ 8. — E. K., arbeider te Hoogeveen, wegens het met geweld aangrijpen, tegen den grond werpen en verwonden van Jan Doldersum en daarna van Otto Karst Lijs, tot gevangenisstraf van 1 maand en ƒ 8 boete. — T. O. N., huisvrouw van J. M, en H. N., arbeidsters te Kloosterveen, wegens het moedwillig en bij herhaling slaan van Henderkien Siers, ieder tot gevangenisstraf van 6 weken en ƒ 8 boete. — B. W., landbouwer te Pathuis onder Coevorden wegens frauduleusen invoer van roggenmeel, tot gevangenisstraf van 6 weken. — D. W., arbeider te Noordbarge gemeente Emmen, wegens het niet in tijds aangifte doen van de geboorte van een kind, tot gevangenisstraf van 6 dagen ƒ 8 boete.

Ingezondene stukken.

Bloeijen de hooge Veenderijen?

Deze vraag werd onlangs in een periodiek werk over onderwerpen van staatshuishoudkunde (Tijdschrift ter bevordering van nijverheid 15 d 3 st. 1852 door E. van Voorthuizen Hz.) bevestigend beantwoord niet alleen, maar zelfs alle mogelijke middelen werden bijgebragt, om dien bloeijenden toestand der hooge Veenderijen te bewijzen.

De volgende daadzaak is zekerlijk een bewijs van het tegendeel. Ten minsten, wat aangaat de niet onbelangrijke veenderijen in de zoogenaamde negen markten van het Oostermoer en Zuidenveld.

Bij het arresteren toch der lijsten van het passagiegeld van den turf, hetwelk over den jare 1852 aan de Stad Groningen moet worden opgebragt, is gebleken, dat niettegenstaande de verpligte opsplitting dier veenen (ingevolge convenant met gemelde stad), het aantal dagwerken turf *niet* in evenredigheid van het meerder aan de sneede gebragte, is toegenomen, neen! integendeel, dat dat getal dagwerken is verminderd. In 1851 bedroeg dat getal 15.993⁵/.
en in 1852 slechts 15,753.
dus ƒ 239⁵/.
dagwerken minder.

Maar waaraan is die vermindering van het getal dagwerken toe te schrijven? Ziedaar eene vraag, waarvan de beantwoording zekerlijk niet pleit voor den zoo opgevijzelden bloei der hooge Veenderijen.

Maar van waar dan die achteruitgang?

Eenig en alleen van daar, dat die heerlijke tak van nijverheid aan banden en kluisters gelegd is, en dat die banden nog steeds strakker en strakker worden toegehaald.

Alle nijverheidsondernemingen vinden in ons Vaderland ruime bescherming en ondersteuning, en dankbaar moeten wij roemen over deze strekking van den volksgeest en over de Regering, die zoodanige ondernemingen beschermt en ondersteunt.

Maar anders is het met de hooge veenen, die blijven maar steeds gedrukt door den hatelijken accijns, hoewel de Hooge Regering zelve pogingen aangewend heeft, om dien accijns opteheffen. - Neen die edele bedoeling der Regering moest schipbreuk lijden op het gevoelen der meerderheid in de Tweede kamer, die zich weinig om de ontginning der hooge veenen schijnt te bekreunen, en zich niet schijnt te kunnen overtuigen van de onbillijkheid en ongrondwettigheid dier belasting. — Neen, die belasting moet maar blijven drukken, er is maar één stand in de Maatschappij, die er onder gebukt gaat, en het inkomen van groote kooplieden en effectenhouders wordt er niet door verminderd!

Neen! die veenlieden moeten maar den uitersten penning accijns opbrengen. — de formaliteiten, waaraan de turfwet zoo rijk is en waarop zulke hooge boeten gesteld zijn, moeten maar steeds en strikt worden geobserveerd, en de voorschriften omtrent de tonning stiptelijk opgevolgd, dat verhoogt het cijfer van de opbrengst van den accijns, maar vermindert de verdiensten van den verveener, door de belemmerde bewerking van het fabrikaat op tijd, en tonning voor dat de turf eigentlijk daarvoor vatbaar is, terwijl de nakrimp door de wet bedoeld niet in acht mag worden genomen.

De verveener zal zich genoodzaakt zien den arbeid te verminderen, hetgeen zal eindigen met eene staking, omdat vele veenen den accijns niet langer kunnen dragen, — waardoor armoedige streken zullen worden achter gelaten, even als Bakkeveen, Houlerwijk, met een' armlast ten laste der maatschappij, niet te overzien, in plaats van welvarende kolonien als Veendam en Wildervank, vermits de verveener geen geld overblijft, tot ontginning en landaanmaking, terwijl de beste veenen met kracht worden vergraven, om interest te maken en te leven.

Zie daar onzes erachtens de oorzaak van het minder getal dagwerken turf in de negen markten gegraven; *en is het niet wonderlijk, dat men dan nog verneemt, dat de turfaccijns jaarlijks nog meer opbrengt?* Oct. 1852.

De maand Nov. is op handen en de nachtwacht zal weder op vele dorpen naar gewoonte beginnen. Op vele plaatsen zoo hier als elders trekt dan bij beurten uit ieder huis een man op de wacht, terwijl ook bij beurten de wacht 's nacht dan in het huis van den eenen dan in dat van een anderen zit. Hoe vaak gebeurt het nu niet, dat men in huizen bij geringe menschen moet zitten, waar geen turf of hout ter verwarming van de in de lange winternachten bijna verkleumde ledematen aanwezig is. Zou het daarom niet doelmatig zijn, dat er een afzonderlijk wachthuis gesticht werd, waarheen niet ieder zijn turf behoefde mede te nemen, maar waar turf van de gemeente gebrand werd. Thans zien ook vele arme lieden er tegen op, om de nachtwacht in huis te hebben. BORGER. N.

Allerlei.

Als een staaltje, welke schrandere geesten er nog in de 19 eeuw bestaan, kan het volgende dienen: Een ooggetuige, onlangs een reisje per beurtman naar Amsterdam gedaan hebbende, verhaalt van een nuchteren doch zonderlingen boerenknaap, welke voor de eerste maal zijns levens mede overvoer, eenige niet onaardige voorvallen, waarvan wij een paar curieusen willen mededeelen. Zoo was het vaartuig o. a. nauwelijks tot in volle zee gekomen, of verbaasd had die snuggere jongen uitgeroepen: wel! wel! wat is de wereld toch groot!" waarop de schipper zeer lakonisch had geantwoord: ja, en nu ziet ge haar nog niet half. Te Amsterdam aangekomen, ontmoette hij een paar policie beambten met een geboeide gevangene. Onbeschroomd nadert hij hen en vraagt wat de ongelukkige had uitgevoerd. Fluisterend bijt hem een der mannen van de wet, zeer gevat in het oor: enkel geloofsverschil met den regter, gene geloofde, zich eens anders goed te mogen toeeigenen, en deze geloofde van niet. Zijne onbekendheid in de Amstelstad deed hem aldaar zeer duur teeren, en hierover gebelgd, riep hij op de terugreis het wee over de stad uit, wenschende dat Amsterdam vergaan mogt, doch toen men eindelijk de stad ongemerkt uit het oog had verloren, meende onze reiziger dat zijn booze wensch

werkelijk vervulling erlangd had, en gaf schreijend te kennen, dat het niet zoo erg door hem gemeend was. *Steenw. Ct.*

Te veel moeite.

Zeker eenvoudig jongman in onze Provincie kwam onlangs aan het bureau van den ambtenaar van den burgelijken stand in zijne gemeente, om zich te laten inschrijven voor den huwelijken staat. De klerk des ambtenaars hem kennende, zeide: *wel Albert! wil je trouwen? met wie? Met Jantien*, antwoordde hij. — *Jantien? welke? Ja*, hernam hij, *ze het Jantien, dat weet ik wel, maar aanders weet ik er neet meer van.* — *Zóó*, zeide de klerk, *kom dan morgen met uw meisje maar terug en zorg dan dat gij weet*, hoe *uwe* en *hare* ouders heeten. — Den volgenden dag kwam hij terug en zeide: *as het zoo veule meuite mut kosten um te trouwen, dan hew we oaverlegd um et maar te laoten hengaon.* *Ing.*

Een Kiezer!!!

Toen de Heer de Serrière bij de verkiezing voor de leden der Tweede Kamer der Staten-Generaal in het Hoofdkiesdistrict Hoogeveen, als kandidaat was voorgesteld, zeide een tegenstander van dien Heer, zonder hem te kennen: *Ik stem tegen um, wat zuwwe mit zoon sifonnière in den Haag doen, daor kunnen ze er altied nog wel zoo eene kriegen.* *Ing.*

— Voor zestig jaren sloegen de matrozen van het Engelsche oorlogschip *Bounty*, gevoerd door kapt. Bligh, aan het muiten, en zetten zich neder op het kleine eiland Pitcairn, alwaar zij thans tot op 88 verminderd met drie vrouwen leven. Het geheele eiland, 4 mijlen groot, is goed bebouwd en kan 500 menschen voeden. De bewoners leven in volkomen gemeenschap van goederen, hebben geen geld (hun geheele rijkdom bedraagt 18 dollars), en kennen geene geestrijke dranken. Zij leven van kokosnoten en aardappelen. Eenmaal 's weeks eten zij vleesch of visch. Het eiland heeft geen bronnen, de bewoners moeten het regenwater opvangen en bewaren. Een toeval gaf aanleiding tot het vinden van de lang vergeefs gezochte, oproerige matrozen. Een storm wierp een Engelsch schip op de kust, en de schipbreukelingen hoorden zich tot hunne onuitsprekelijke verbazing in het Engelsch toeroepen. Thans doet een Britsch oorlogschip het eiland eens in het jaar aan, en de schipbreukelingen, worden zoolang op het eiland verpleegd, of intusschen, als er zich een walvischvaarder opdoet, medegegeven. De eilanders hebben thans een hunner als gezant naar Londen afgevaardigd, om te verzoeken dat er iets voor het onderwijs op 't eiland zal worden gedaan, en dat het door meer schepen bezocht moge worden. Een deel der bevolking heeft echter het voornemen naar 't eiland Norfolk, 1000 Engelsche mijlen verder, over te steken. Zij spreken zuiver Engelsch en houden zich naauwgezet aan de Anglicaansche leer.

ADVERTENTIEN.

CONCERT

Op *MAANDAG* 1 Nov. e.k. in de *ZAAL* van den Heer SCHUT, door de met roem bekende **Harpvirtuose** Mejuffrouw LEONIE PETERS.

AANVANG TE 7 URE.

ENTRÉE

1 rang **75 cents.**
2 rang **50 cents.**

Uit de hand te koop eene **HEEREN-BEHUIZING** aan de **Brink** te Assen, te bevragen bij Mr. C. L. KNIPHORST te Gieten.

VERKOOP VAN EENE BOERENPLAATS.

Op nader te bepalen dag doch voor Jan. 1853, is ROELOF THIJS te Brunsting voornemens ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris publiek te verkoopen:

Eene **BOERENPLAATS**, gelegen te Brunstinge gem. Beilen; bestaande in:

1°. Een bijna nieuw goed gebouwd **HUIS** en daarbij gelegene **Hof.**
2°. Beste **Wei- en Hooilanden.**
3°. Onderscheidene **Mudden Bouwland.**
4°. **Turfveenen** en eene groote hoeveelheid **Veengronden.**

WESTERBORK, 28 Oct. 1852.

J. T. KIJMMELL *Not.*

PROVINCIE DRENTHE.

AANBESTEDING.

Op *DINGSDAG* den 9 November des middags ten twaalf ure zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe of bij deszelfs afwezigheid door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN en in bijzijn van den waarnemenden HOOFD-INGENIEUR VAN DEN WATERSTAAT in dit Gewest, aan het LOCAAL van het PROVINCIAAL BESTUUR te *ASSEN* worden AANBESTEED:

Het door **Verhooging Verbeteren** van den **ZUID-OOSTELIJKEN STEENDIJK** nabij de **Haarschutsluis** over eene lengte van **275 ELLEN.**

Deze AANBESTEDING zal geschieden bij *INSCHRIJVING* en *OPBOD*.

Het *BESTEK* zal behalve aan het LOCAAL VAN HET PROVINCIAAL BESTUUR van Drenthe nog ter lezing liggen, te *Assen* in de *LOGEMENTEN* van DONKER SOMER en HOFSTE; te *Smilde* in de VEENHOOP, bij den SLUISWACHTER der Haarschutsluis; te *Dieverbrug* in het *POSTHUIS*; te *Havelte* bij den OPZIGTER BROEKSMA en te *Meppel* bij BRUINTJES in het PROVINCIAAL TOLHUIS en in het *HEEREN LOGEMENT.*

Zullende den dag voor de aanbesteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en zijn voorts nadere informatien te bekomen bij den waarnemenden HOOFD-INGENIEUR BRUNINGS en den INGENIEUR DE QUARTEL, beiden te *Assen.*

De Commissaris des Konings in de Provincie Drenthe
DE VOS VAN STEENWIJK.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der gemeente Assen brengen ter kennis der gadingmakenden, dat WOENSDAG den 3 November aanstaande, des avonds te 7 ure in het STADSHUIS alhier zal worden AANBESTEED **het opsteken, verzorgen enz.** der Stedelijke **LANTAARNEN** met leverantie van de daartoe benoodigde **Camphine, Katoen enz.**

De VOORWAARDEN van **aanbesteding** liggen ter lezing ter SECRETARIE van af Zaturdag den 30 dezer maand tot aan den dag der aanbesteding toe.

ASSEN, 26 October 1852.

De Burgemeester
[illegible]
De Secretaris
KIJMMELL.

Burgerlijke Stand.

ASSEN, 21—28 Oct. *Bev.:* M. Hershof, van d.; L. Havinga, geb. Mulder, van d.; J. Hoetink, geb. Raben, van d.; G. Winters, geb. Snoeijenbos, van d.; A. Klaucke, van z.; H. Berkenbosch, geb. Woudman, van d.; L. Vennink, geb. Oosting, van d.; A. C. Hemmes, geb. van Gorcum, van z.; A. Lammert, geb. van Dalen, van z.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 29 October.

Tarwe, oude B.	70 N.pd. ƒ 7.25	Boekweit, zand	67 N.pd. ƒ 6.40
„ N. Oml.	72 „ „ 7.60	„ veen	66 „ „ 6.00
„ „ Old.	70 „ „ 6.90	Paardeboonen . .	ƒ 5.00 à 5.90
Rogge, nieuwe Inl.	68 „ „ 6.85	Groene Erwten .	ƒ 8.00 à 10.00
„ oude „	70 „ „ 7.10	Graauwe Erwten .	ƒ 9.00 à 11.00
Haver, N. dikke	48 „ „ 3.20	Koolzaad . . .	ƒ 9.25 à 10.25
„ dito	50 „ „ 3.30	Gort, grove . .	ƒ 8.50 à 9.00
„ Voer	42 „ „ 2.85	Gort, parel . .	ƒ 12.00 à 14.00
„ Zwarte	42 „ „ 2.70	Olie, raap per vat	ƒ 31.00 à 00.00
Gerst, N. winter	54 „ „ 4.80	Raapkoeken . . .	ƒ 00.00
„ „ dito	56 „ „ 5,10	Lijnkoeken . . .	ƒ 00.00 à 00.00
„ „ zomer	55 „ „ 0.00	Boter ¼ ton .	ƒ 00.00 à 00.00
„ „ knobbe	62 „ „ 5.35	„ $^1/_{16}$ „	ƒ 0.00

ASSEN, 28 October. Rogge ƒ 7,50, 7,00, 6,75. Boekweit ƒ 6,25, 6,00, 5,75. Boter 65 a 60 ct. het Ned. pd. Aardappelen ƒ 1.70 á 1.40.

MEPPEL, 28 October. Rogge ƒ 6,90 à 7,50. Boekweit ƒ 6,20 à 7,00. Boter 1½ Ned. pond ƒ 1,10 à 1,24. Boter per ⅛ vat ƒ 15.00 à 16,50. Roggenbrood 6 Ned. pd. 56 c.

Veeprijzen.

AMSTERDAM, 25 October. Heden werden aangevoerd 321 vette Runderen, gedeeltelijk verhandeld voor ƒ 150, 130 en 110; 204 magere Runderen golden ƒ 100, 90 en 70; 199 vette Varkens vlug voor 44 en 42 cts. Ned. pd.; 68 Schapen voor ƒ 22, 20 en 18.

Staats-Loterij.

Vijfde kl. - 3e lijst. No. 3496 ƒ 1500; nos. 17045, 2240, 9985, 9217, 1969 en 18148 ƒ 400; nos. 10067, 9069, 17046, 13787, 4858, 3141, 14313, 13162 en 13555 ieder ƒ 200.

AMSTERDAM, 28 Oct. Werk. Sch. 2½ pct. $63^1/_8$ à $63^3/_{16}$; dito 3 pct. $75^{15}/_{16}$ à $76^1/_8$; dito 4 pct. $94^7/_8$ á 95. —

Ter Boek- en Courant-drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA *Assen*